

N:o 14.

Af herr **S. Nordström** i Höglunda, *om vissa ändringar i stadgan angående skjutsväsendet den 31 maj 1878.*

Uti kongl. stadgan angående skjutsväsendet i riket af den 31 maj 1878 förekomma, ibland andra, jemväl följande bestämmelser:

i § 13.

Utrop skall först ske å skjutsningens öfvertagande emot rättighet att af de resande i skjutslega uppbära den af Kongl. Maj:t för länet eller, der olika lega är för särskilda delar af länet stadgad, den länsdel, hvarinom skjutsanstalten är belägen, fastställda maximilega utan vilkor af bidrag. Göres dervid flera än ett anbud, må de täflande genom underbud skilja sig emellan. Vill icke någondera medgifva nedsättning, skola samtliga de täflandes anbud i protokollet antecknas. Varder åter vid utrop i förenämnda ordning icke något anbud afgifvet, skall utrop anställas med vilkor af bidrag jemte rättighet att uppbära den fastställda maximilegan; börande efter auktionsförrättningens slut samtliga dervid förda protokoll tillika med de af de bjudande aflemnade bevis, intyg och borgensförbindelser till Kongl. Maj:ts befallningshafvande insändas.

i § 14.

Beträffande de anbud, emot hvilka i omförmälda afseenden eller i fråga om antagligheten af dervid fästadt förbehåll om öfvertagande jemväl af gäst-

gifverihållning anmärkning icke förekommit, bör, i händelse anbud afgifvits utan anspråk på entreprenadbidrag, det anbud, som innefattar erbjudande att besörja skjutsningen för lägsta legan antagas. Då två eller flere gjort lika anbud, skall det anbud, som finnes erbjuda största säkerheten för entreprenadens behöriga fullgörande, af Kongl. Maj:ts befallningshafvande antagas. Hvad åter angår de anbud, vid hvilka fästats förbehåll om entreprenadbidrag, skola auktionsprotokollen, med undantag af protokoll öfver förrättad auktion å skjutsningen i stad, som icke tillhör landsting, af Kongl. Maj:ts befallningshafvande till länets samma år sammanträdande landsting öfverlemnas jemte förteckning å de fordrade bidragen.

§ 26.

Uppstår behof af särskild skjutsanstalt vid *hamnplats, jernvägsstation* eller *kanalstation*, eger Kongl. Maj:ts befallningshafvande att ordna sådan anstalt derstädes på det sätt, att skjutsbestyret må, efter det entreprenadauktion derå blifvit hållen, till den, som erbjuder sig att för minsta lega, efter mil räknadt, befordra resande och för fullgörande af detta sitt åtagande finnes vederhäftig och lämplig, för högst tre år öfverlemnas, äfven om den betingade legan öfverstiger den i afseende å skjutsentreprenad för orten stadgade maximilega.

Innebörden utaf dessa stadganden är, såsom hvar man vet, den, att under det vid en skjutsanstalt, som är förenad med en indrägtig gästgifverirörelse, den betingade skjutslegan kan nedpressas till en bråkdel af den fastställda maximitaxan, under det att vid en annan skjutsanstalt, som är belägen vid någon hamn-, kanal- eller jernvägsstation, den betingade skjutslegan kan bringas i höjden långt utöfver den gällande maximilegan. Det obilliga och oresonliga uti dessa stadganden torde ligga för öppen dag. Likasom den ifrågavarande kongl. skjutsstadgans antagande utgjorde en djup kränkning utaf eganderätten, i det att en gästgifverirörelse, hvilken sedan sekler varit förenad med ett visst hemman och som kanhända ut-

gjorde detta hemmans hufvudsakliga värde, genom denna stadga i ett penn- drag slopades utan någon som helst godtgörelse från det allmännas sida, likaså torde dessa bestämmelser rörande skjutslegans varierande storlek vid olika skjutsanstalter, som kan vexla mellan några ören och flere kronor per mil, beroende på lokala förhållanden, knappast kunna försvaras inför det allmänna rättsmedvetandet. Då staten och landstingen få vidkännas afsevärda uppostringar till skjutsväsendets upprätthållande i form af entreprenadbidrag till sådana skjutsanstalter, der konkurrens saknas, så bör det äfven vara en statens och landstingens rättighet att tillgodonjuta skilnaden vid sådana platser, der, till följd af konkurrens, den betingade legan understiger den af Kongl. Maj:t fastställda. Detta torde lämpligast realiseras sålunda, att den fastställda maximilegan alltid erlægges utaf den resande, men hvarhelst en entreprenör anser sig kunna underbjuda densamma, denne då vid de blifvande entreprenadauktionerna bjuder en viss kontant summa för rättigheten att uppehålla skjutsningen i förening med gästgifverirörelsen. Detta kontanta utlägg från entreprenören, skall genom vederbörande kronobetjening uppbäras och till landsränteriet redovisas för att jemte statens och landstingens bidrag fylla entreprenadsumman vid sådana skjutsanstalter, som betingat sig kontant bidrag jemte den fastställda maximilegan.

Den i 26 § stipulerade undantagsställning för skjutslegans utgörande vid vissa hamn-, kanal- och jernvägsstationer, anser jag lika obefogad och bör utan svårighet kunna likställas med öfriga skjutsanstalter. Om entreprenören tillerkännes entreprenadbidrag i likhet med öfriga skjutsanstalter, så skola lämpliga entreprenörer ingalunda komma att saknas.

På grund af det anförda tillåter jag mig föreslå, att lagutskottet behagade formulera och Riksdagen för sin del antaga sådan ändring i nu gällande stadga angående skjutsväsendet i riket

att skjutslegan alltid skall utgå efter den af Kongl. Maj:t fastställda maximilegan, oberoende af de vilkor, som blifvit med entreprenören kontrakterade;

att, der entreprenör underbjuder den fastställda maximilegan, denne då förbinder sig att erlægga en viss årlig afgift för rättigheten att upprätthålla skjutsningen i förening med gästgifverirörelsen;

att denna afgift utbetalas halfårsvis i förskott till vederbörande uppbördsman, som på vanligt sätt redovisar dessa medel;

att dessa medel, tillika med statens och landstingens bidrag, användas till betäckande af entreprenadbidrag vid de stationer, som betingat sig sådana;

att, vid sådana hamn-, kanal- och jernvägsstationer, som omförmälas uti 26 § af berörda stadga, skjutsningsbestyret likställas med öfriga skjutsanstalter, d. v. s. med tillskott af entreprenadbidrag från staten och landstingen, der lämplig entreprenör ej kan anskaffas för den för orten gällande maximilegan.

Stockholm den 16 januari 1901.

Sten Nordström.